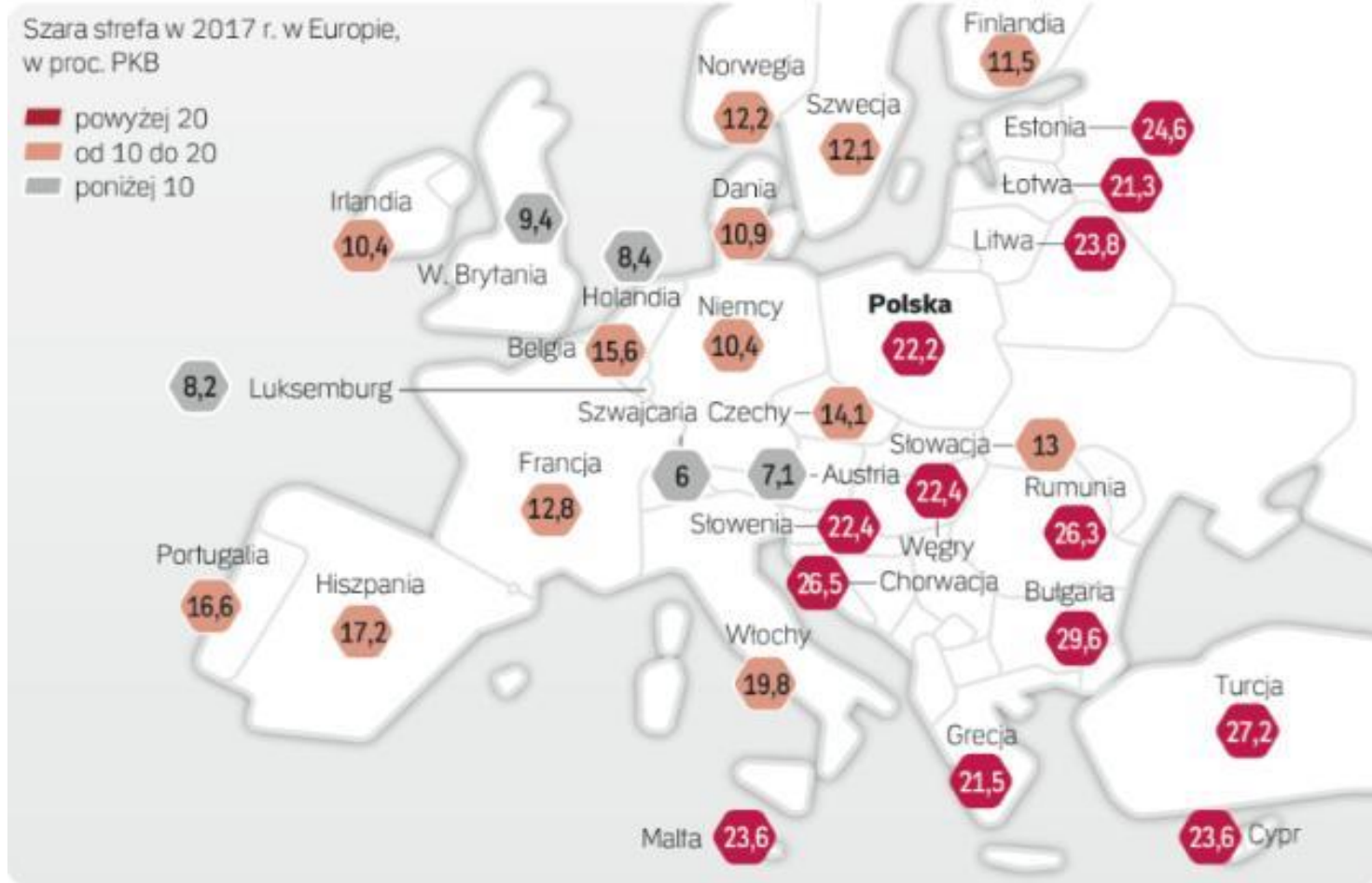

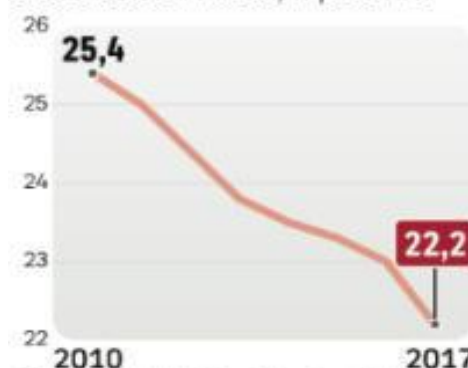

Szara strefa – definicja

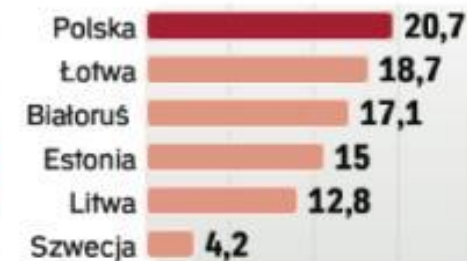
- 1) finansowy obszar zdrowej gospodarki państwa, którego dochody osiągane z działalności niezakazanej przez prawo, są ukrywane w całości lub w części przed organami administracji państwowej, podatkowej, celnej itp.;
- 2) jest nielegalnym obrotem legalnymi towarami i usługami.

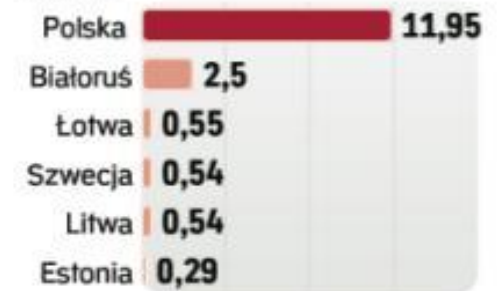
Szara strefa w Polsce, w proc. PKB

Nierejestrowany czas pracy jako proc. normalnego czasu pracy

Nierejestrowane godziny pracy, w mld rocznie

Źródło: badania Friedricha Schneidera, Uniwersytet Keplera w Linzu

Najczęściej stwierdzone przez IOŚ obszary naruszeń i bezprawnych działań w zakresie gospodarki odpadami

1. Gospodarowanie odpadami zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEiE);
2. Demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji;
3. Nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów, w tym odpadów pojazdów;
4. **Gospodarowanie odpadami komunalnymi wbrew przepisom** dotyczącym spełniania wymagań dla odpadów kierowanych na składowiska, ustanowienia Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi, wymaganych prawem metod przetwarzania odpadów itp.;
5. **Rekultywacja wyrobisk, zwirowisk itp. wbrew przepisom** prawa, warunkom decyzji, bez uregulowań formalnoprawnych;
6. **Porzucanie odpadów** w miejscach nieprzeznaczonych do ich magazynowania i składowania (opuszczone budynki, stodoły, działki itp.);
7. **Pożary magazynowanych odpadów** – głównie pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych;
8. **Transport odpadów wbrew przepisom** (np. wbrew zasadzie bliskości);
9. **Oszustwa w klasyfikacji odpadów** (zmiana kodów odpadów w dokumentacji bez poddania ich przetworzeniu);
10. **Fikcyjny odzysk i recykling odpadów opakowań , głównie szklanych** – handel dokumentami;

Straty dla budżetu państwa – szara strefa w gospodarce odpadami

- Wg szacunków ekspertów branżowych z 2017 r. :
- „Szara strefa” w gospodarce odpadami dotyczy 7,8 mln ton różnych odpadów;
- jest na poziomie prawie 2 razy wyższym niż szacowany jej udział w całej gospodarce narodowej;
- może powodować uszczuplenia podatków:
 - VAT w kwocie 585 mln zł.,
 - CIT/PIT w kwocie ok. 172 mln zł. w skali roku,
 - uszczuplenia w zakresie należnych opłat produktowych i środowiskowych przekraczają 1,6 mld zł.

E K S P E R T Y Z A G I O Ś

„Oszacowanie wielkości „szarej strefy” w gospodarce odpadami i jej wpływ na budżet Państwa”.20017r.

Rozdział XXII Przestępstwa przeciwko środowisku - odpady

- Projektowana zmiana przepisu w ustawie o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach ...
 - **Art. 183. § 1. kk** *Kto wbrew przepisom składa, usuwa, przetwarza, zbiera, dokonuje odzysku, unieszkodliwia albo transportuje odpady lub substancje w takich warunkach lub w taki sposób, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu ~~wielu osób~~ **człowieka lub spowodować obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi** lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym ~~w znacznych rozmiarach~~, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.*

SZARA STREFA -ZSEiE

Gospodarowanie odpadami zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEiE);

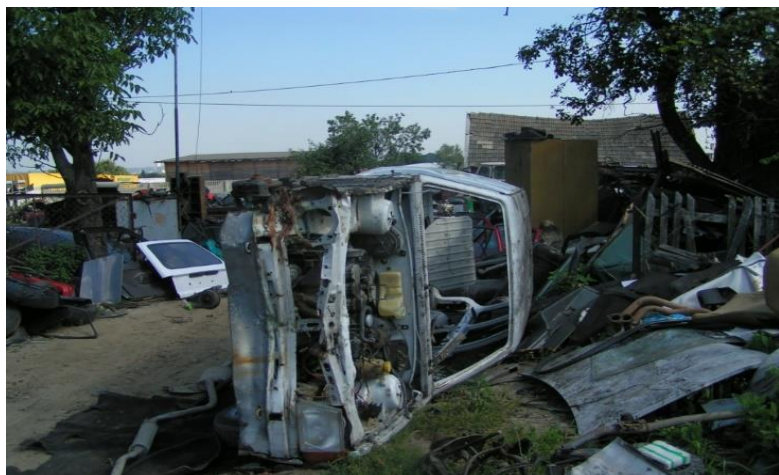
- **Nielegalny demontaż zseie w podmiotach nieuprawnionych** (zbierający w tym punkty skupu złomu, punkty serwisowe);
- nieprawidłowe przetwarzanie lodówek i telewizorów;
- przekazywanie odpadów z demontażu zseie nieuprawnionym odbiorcom;
- **tzw „handel kwitami” w podmiotach działających w systemie gospodarki ZSEiE – korporacyjne współdziałanie w naruszeniu prawa - wystawianiu fałszywych dokumentów potwierdzających recykling/odzysk odpadów bez faktycznego przepływu masy odpadów;**

SZARA STREFA – nielegalny demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji

- **Nielegalne zbieranie i demontaż odpadów pojazdów przez osoby fizyczne lub podmioty prowadzące inną działalność gospodarczą, bez wymaganych zezwoleń i decyzji administracyjnych - w celu sprzedaży części zamiennych i odpadów;**
- **Działania prowadzone z naruszeniem prawa w legalnych stacjach demontażu/punktach zbierania**
 - Tzw. „handel kwitami” - potwierdzanie przyjęcia pojazdu do demontażu bez jego fizycznego odbioru (wydawanie zaświadczeń o demontażu pojazdu) (poświadczenie nieprawdy z art. 271 § 1 k.k.), ;
 - Przyjmowanie odpadów pojazdów z zagranicy i ich demontaż

SZARA STREFA – NTPO pojazdy

Międzynarodowe przemieszczanie odpadów w postaci pojazdów

- Nielegalny przywóz do kraju odpadów w postaci uszkodzonych pojazdów, fragmentów i części samochodowych przez:
 - osoby fizyczne
 - osoby prowadzące działalność gospodarczą, w tym stacje demontażu:
 - Nielegalny wywóz z kraju odpadów w postaci pociętych samochodów (w tym ciężarowych), mieszanin części samochodowych
- bez uzyskania zezwolenia GIOŚ,
- bez załącznika VII i wbrew zakazowi wysyłki do krajów poza OECD;

Szara strefa – Nielegalne Transgraniczne Przemieszczanie Odpadów - pojazdy

Sprowadzanie pojazdów z zagranicy do stacji demontażu w Polsce w celu pozyskania części zamiennych:

- **bezpośrednio do stacji** demontażu, jako własność osób prowadzących stacje demontażu,
- bezpośrednio do stacji przy udziale pośredników nabywających pojazdy za granicą,
- na posesję własności pośrednika w celu ewentualnej sprzedaży , a wobec braku zainteresowania nabyciem pojazdów – przekazanie do stacji demontażu;

Przemieszczanie odpadów z pojazdów do SD

Województwo Dolnośląskie

Nielegalne tpo w postaci **57 szt. pojazdów** sprowadzonych **z Czech** do stacji demontażu przez czeskiego pośrednika:

- podejrzenie popełnienia przestępstwa
- z art. 183 §5 kk przez właściciela stacji
- prawdopodobne, że właściciel stacji demontażu jest odbiorcą odpadów w rozumieniu ustawy mpo

Przemieszczanie odpadów z pojazdów do Stacji Demontażu (SD)

Województwo Lubuskie

Nielegalne tpo w postaci **320 szt. pojazdów** sprowadzonych **z Niemiec** bezpośrednio do stacji przez osobę trzecią (obywatela RP):

- podejrzenie współudziału w przestępstwie przez stację demontażu w zakresie ntpo
- zarzut przestępstwa dla osoby przekazującej pojazd do stacji w zakresie ntpo,
- zarzut dla osoby przekazującej pojazd do stacji w zakresie art. 291 §1 kk

Art. 291. § 1. KK Kto rzecz uzyskaną za pomocą czynu zabronionego nabywa lub pomaga do jej zbycia albo tę rzecz przyjmuje lub pomaga do jej ukrycia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5

Nielegalne tpo w postaci **1100 szt. pojazdów** sprowadzonych **z Niemiec** do stacji demontażu przez osobę trzecią (obywatela RP):

- podejrzenie udziału właściciela stacji w ntpo (brak możliwości udowodnienia);
- prawdopodobne, że właściciel stacji demontażu jest odbiorcą odpadów w rozumieniu ustawy mpo (brak możliwości udowodnienia);

Nielegalne transgraniczne przemieszczanie odpadów (NTPO)

- Zgodnie z **art. 183 §4 oraz §5 Kodeksu karnego**, przywóz z zagranicy lub wywóz za granicę odpadów (**w tym odpadów pojazdów**) wbrew przepisom **stanowi przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat**, a w przypadku odpadów niebezpiecznych od 6 miesięcy do 8 lat.
- Organ, który ujawnił ntpo zobowiązany jest do poinformowania o tym Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w celu przeprowadzenia ww. czynności administracyjnych oraz do poinformowania organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w związku z art. 183 kk.

Przemieszczanie odpadów pojazdów – przestępstwa dot. dokumentów

Z nielegalnym międzynarodowym przemieszczaniem odpadów w postaci pojazdów wiążą się np.:

- fałszowanie dokumentów w postaci dowodów rejestracyjnych i innych dokumentów wydawanych dla pojazdów w państwach ich pochodzenia,
- ukrywanie dokumentów wskazujących na wycofanie pojazdu z eksploatacji i przeznaczenie pojazdu do zniszczenia w celu ponownego wprowadzenia pojazdu do obrotu,
- fałszowanie umów – kupna sprzedaży (w zakresie danych osoby zbywającej pojazd, podpisu zbywającego),
- posługiwanie się fałszowanymi dokumentami przed Urzędami Celnymi (podatek akcyzowy) oraz w procesie rejestracji pojazdów, skutkujące ponownym wprowadzeniem do obrotu pojazdu wycofanego z eksploatacji,
- fałszowanie podpisu osoby przekazującej pojazd sprowadzony z zagranicy do stacji demontażu w kraju.

SZARA STREFA - Międzynarodowe przemieszczanie innych odpadów

- Nielegalny wywóz odpadów z kraju bez uzyskania zezwolenia GIOŚ, bez załącznika nr VII do rozporządzenia 1013/2006 lub wbrew zakazowi wywozu;
- Przywóz do kraju odpadów do firm nie posiadających instalacji do przetwarzania odpadów lub porzucanie tych odpadów na terenach opuszczonych (często nieznany wysyłający, firmy wysyłające lub przyjmujące likwidują działalność);
- W przypadku stwierdzenia ntpo, odpady podlegają zwrotowi do kraju wysyłki lub zagospodarowaniu w państwie przeznaczenia lub państwie trzecim.

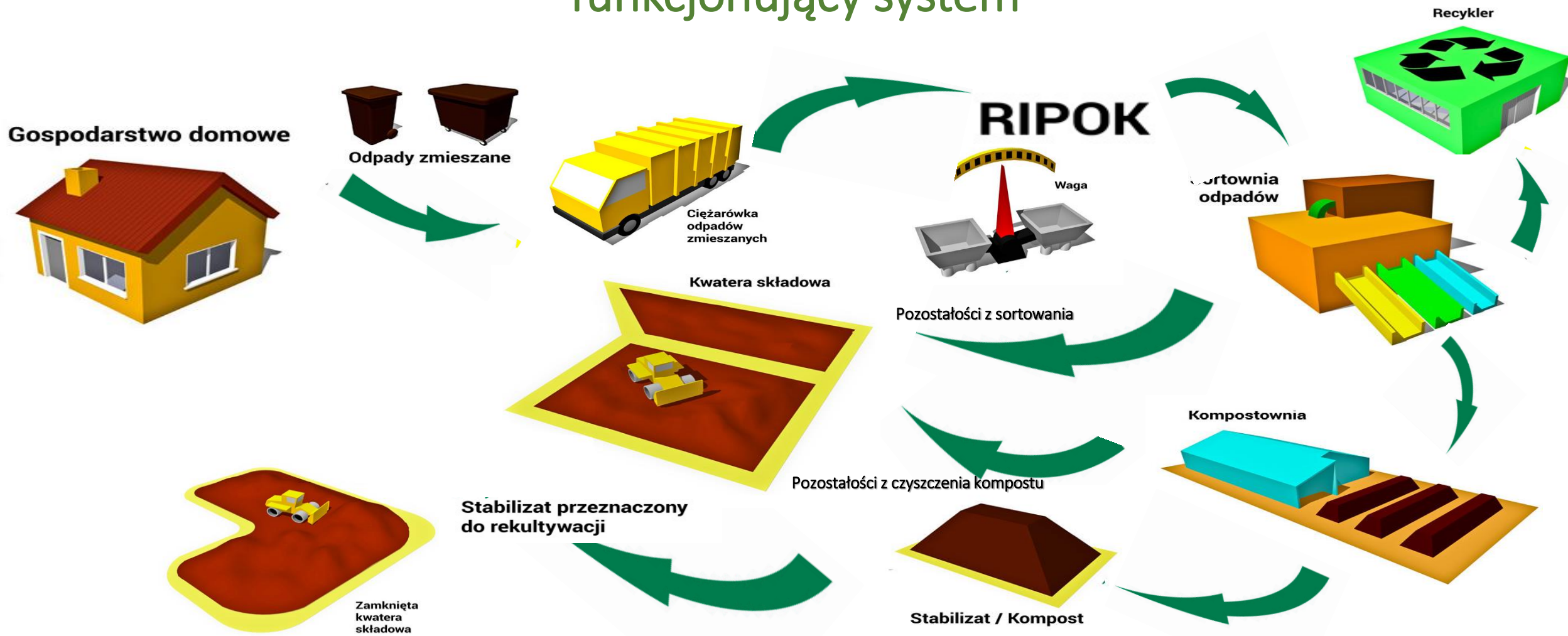

Aktualny obszar współpracy z innymi organami w zakresie nieprawidłowości w tpo

- **Wspólne kontrole drogowe w obszarze nielegalnego przemieszczania odpadów** z ITD, SG, KAS i Policją - w ramach akcji IMPEL TFS;
- **Współpraca przy przypadkach zatrzymania nielegalnego przewozu odpadów** - w zakresie konsultacji odpad/nie odpad, kod przewożonego odpadu, zabezpieczenia transportu,
- **Postępowania administracyjne w zakresie nielegalnego przemieszczania odpadów** w GIOŚ – współpraca z KAS, SG, Policją i Prokuraturą ,ITD, przy zbieraniu dowodów, zwrotu transportu do państwa wysyłki;
- **Udzielanie Policji i innym organom informacji o podmiotach, prowadzących nielegalną działalność;**

Gospodarowanie odpadami komunalnymi – prawidłowo funkcjonujący system

Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Gospodarstwo domowe

do rekultywacji

Zamknięta
kwatery
składowa

Stabilizat / Kompost

SZARA STREFA- Gospodarka odpadami komunalnymi

PRZYKŁAD 2017 rok:

Gospodarstwo domowe

Odpady zmieszane

WOJ. MAŁOPOLSKIE

FIRMA A

Ciężarówka
odpadów
zmieszanych

FIRMA B

Ciężarówka
odpadów
zmieszanych

FIRMA C

Ciężarówka
odpadów
zmieszanych

RIPOK

WYROBISKO POŻWIROWE –
woj. mazowieckie

WYROBISKO POŻWIROWE – woj.
wielkopolskie

DROGA GMINNA – woj. wielkopolskie

Deponowanie odpadów komunalnych w wyrobiskach

2) EFEKT: trudno
stwierdzić zde

3) Trudności w u

nia sprawcy.

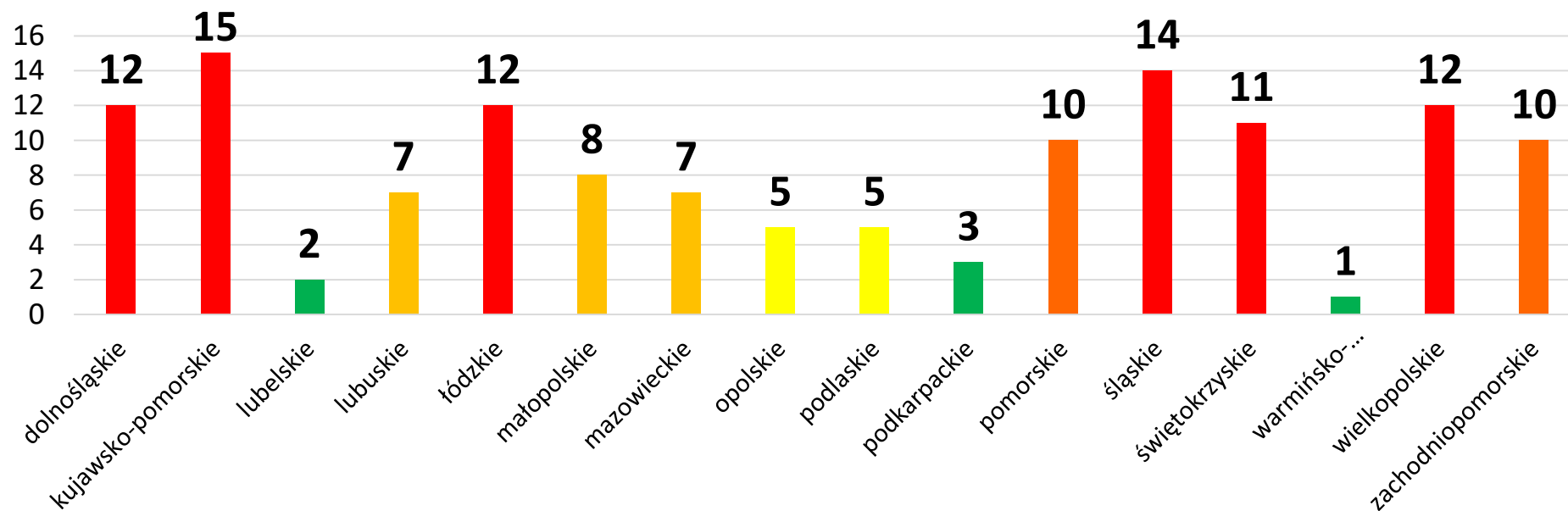

Pożary odpadów w 2018 r.

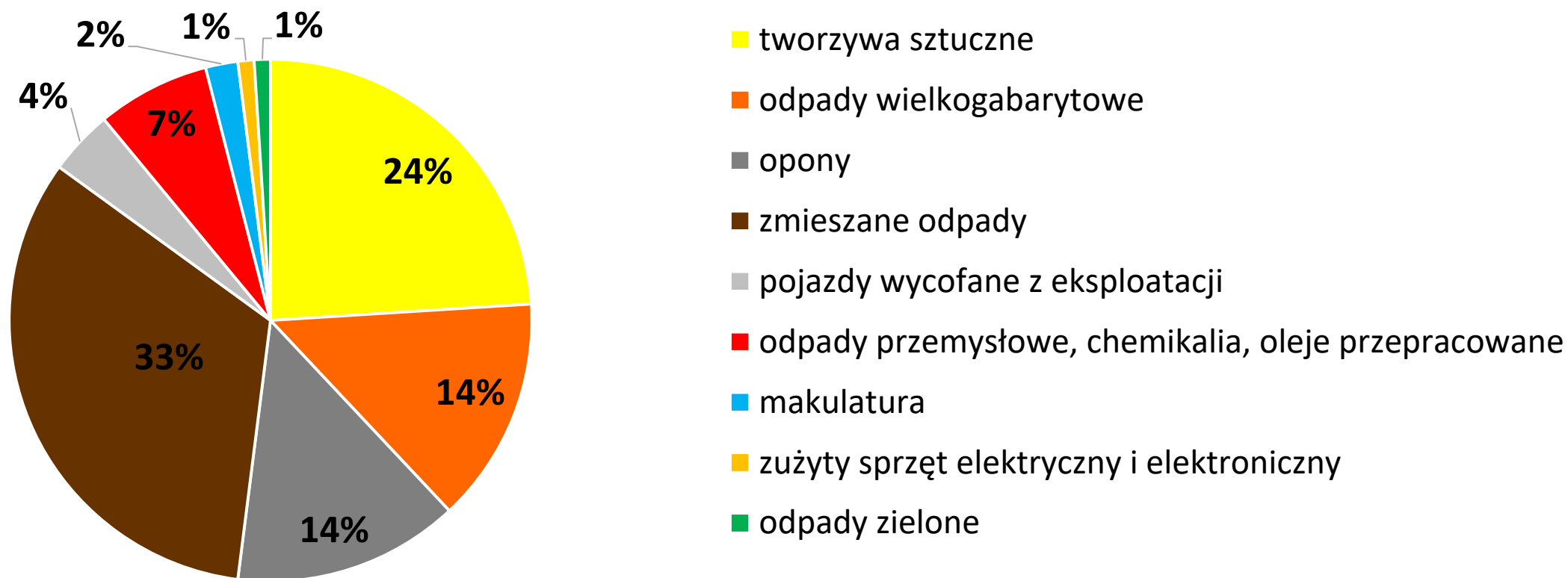
134 pożary odpadów, o których informacje posiada GIOŚ,

- **ok. 68%** pożarów dotyczyło **miejsz magazynowania odpadów**,
- **ok. 17%** pożarów miało miejsce na **składowiskach odpadów**,
- **ok. 15%** pożarów dotyczyło „dzikich wysypisk” odpadów, miejsc porzucenia odpadów

Pożary odpadów w 2018 r.

Rodzaje odpadów objętych pożarami

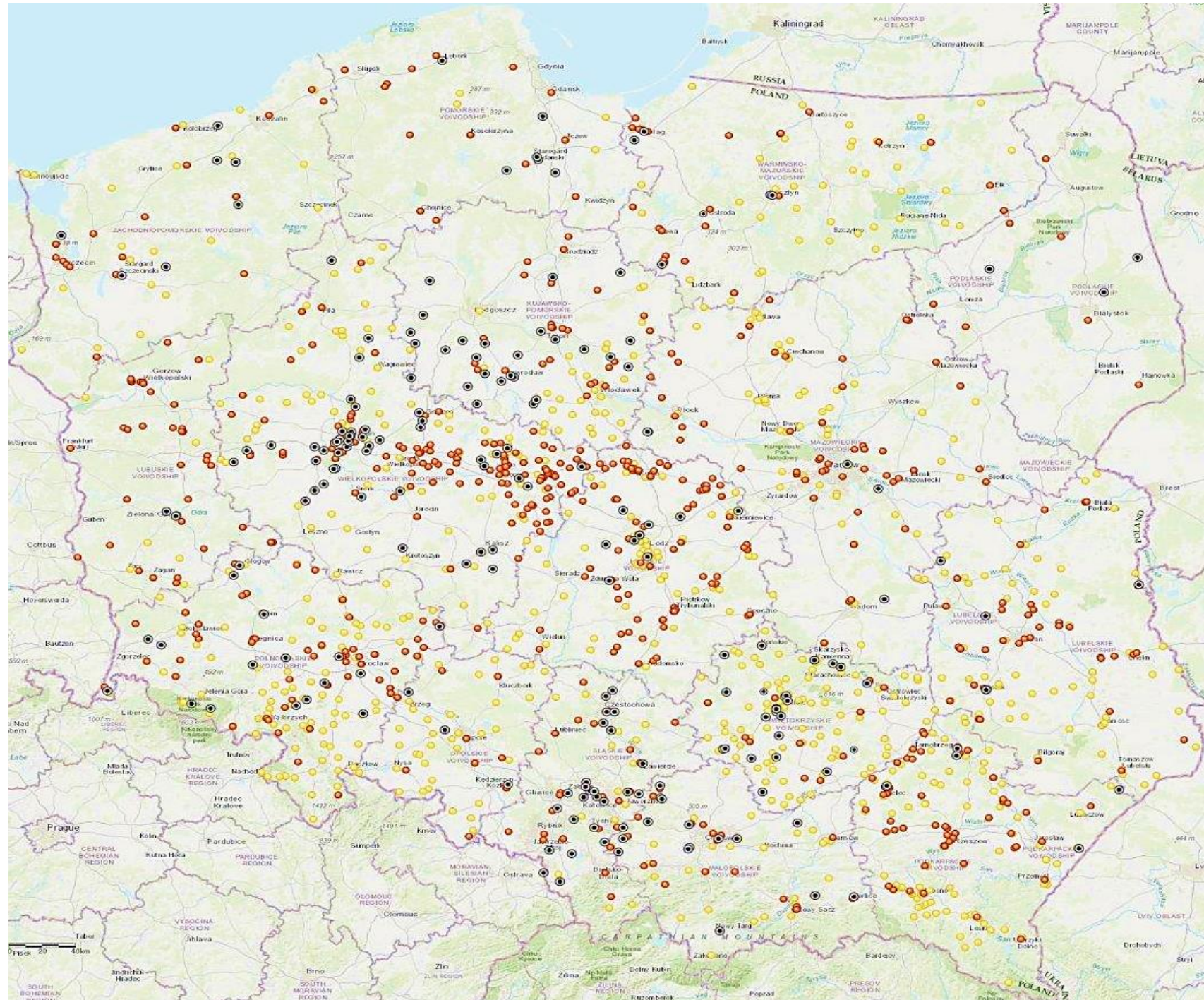
Analiza ryzyka wystąpienia pożaru odpadów w miejscach ich magazynowania, na składowiskach odpadów...

- **duże ryzyko wystąpienia pożaru** – głównie miejsca porzucenia odpadów, nielegalnej działalności w zakresie zbierania, magazynowania lub przetwarzania odpadów, w szczególności odpadów wysokokalorycznych i niebezpiecznych, w tym miejsca, w których w ostatnim czasie doszło do pożarów itp.;
- **średnie ryzyko wystąpienia pożaru** – miejsca zbierania, przetwarzania odpadów, w ramach uregulowanej formalnoprawnie działalności, w szczególności odpadów wysokokalorycznych i niebezpiecznych, w tym miejsca wytwarzania, magazynowania paliw alternatywnych, itp.;
- **małe ryzyko wystąpienia pożaru** – głównie składowiska odpadów, itp.

Analiza ryzyka wystąpienia pożaru odpadów w miejscach ich magazynowania, na składowiskach odpadów...

- WIOŚ zinwentaryzowali łącznie **1812** miejsc stwarzających ryzyko wystąpienia pożaru odpadów, w tym:
 - **230** miejsc o najwyższym stopniu zagrożenia,
 - **764** miejsca o średnim stopniu zagrożenia,
 - **818** miejsc o małym stopniu zagrożenia

Duże ryzyko
wystąpienia pożaru

Średnie ryzyko
wystąpienia pożaru

Małe ryzyko w
wystąpienia pożaru

NIELEGALNE GOSPODAROWANIE ODPADAMI NIEBEZPIECZNYMI

Zbieranie (magazynowanie) odpadów niebezpiecznych

Deponowanie odpadów niebezpiecznych na wydzierżawionym terenie lub w wynajętym magazynie, a po maksymalnym jego wypełnieniu, porzucanie ich przez posiadacza odpadów lub nieposiadanie przez niego żadnych środków w celu usunięcia zgromadzonych odpadów. Brak też środków na wykonanie zastępcze tj. usunięcie odpadów przez organy gminy.

Gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi

Unikanie opłat za zgodne z przepisami zagospodarowanie odpadów

- 1) Odpady są odbierane od wytwórcy przez podmiot(y) uprawniony(e), tj. posiadające uregulowania formalnoprawne w zakresie transportu/ transportu + zbierania, przetwarzania odpadów,
- 2) Odpady nie trafiają do spalarni odpadów niebezpiecznych, lecz do:
 - a) Zbierającego odpady, który gromadzi je na swoim terenie lub w magazynie, po czym je porzuca, a sam zamyka działalność bądź nie posiada środków finansowych na bezpieczne unieszkodliwienie odpadów (słup),
 - b) Wyróbisk, żwirowni, na działki prywatne, działki gminne i inne miejsca na ten cel nieprzeznaczone.

Nielegalne praktyki w gospodarce odpadami w 2018r. statystyka IOŚ

- **W 2018r. – IOŚ ujawniła 471 zdarzeń, jako przypadki nielegalnych działań w gospodarce odpadami, (w 2017 r. - 347 przypadków) w tym:**
- Spalanie odpadów wbrew obowiązującym przepisom w zakresie ochrony środowiska, np. w kotłowniach z piecami c.o., a także w wyniku pożarów odpadów, np. w miejscach magazynowania odpadów - **165 przypadków (ok. 35% wszystkich przypadków nielegalnego postępowania z odpadami)**, -najwięcej w województwach wielkopolskim (34), kujawsko-pomorskim (20) oraz małopolskim (18).
- Niewłaściwa rekultywacja wyrobisk i porzucanie odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych (np. w magazynach) itp. - **116 przypadków (ok. 25% wszystkich przypadków nielegalnego postępowania z odpadami)**,
-najwięcej w województwach śląskim (20), kujawsko-pomorskim (17), łódzkim (16), dolnośląskim (15) i wielkopolskim (14).

Nielegalne praktyki w gospodarce odpadami -2018r. C.d.

- Rażące naruszanie warunków posiadanych decyzji, skutkujących znacznym zagrożeniem dla zdrowia, życia i środowiska oraz w sprawach będących przedmiotem licznych skarg i interwencji spowodowanych uciążliwościami (np. zapachowymi) itp. – 87 przypadków (ok. 18% wszystkich przypadków nielegalnego postępowania z odpadami), z czego najwięcej w województwie łódzkim (21);
- Niewłaściwa klasyfikacja odpadów m.in. kierowanych na składowiska, do rekultywacji wyrobisk, uznania za paliwo alternatywne, wykorzystanie osadów ściekowych - w celu nielegalnego pozbycia się odpadów m.in. niebezpiecznych pod nadanym niewłaściwie kodem innych niż niebezpieczne, np. jako odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych itp. – 17 przypadków;

Nielegalne praktyki w gospodarce odpadami -2018r. C.d.

- Unikanie opłat za korzystanie ze środowiska, polegające m.in. na niewłaściwej klasyfikacji odpadów kierowanych na składowisko - celem ponoszenia mniejszej opłaty, porzucania odpadów celem uniknięcia opłaty za korzystanie ze środowiska, uznawania odpadów za produkty celem uniknięcia opłat związanych z procesami przetwarzania odpadów (utrata statusu odpadu, uznanie za produkt uboczny, biomasę, ustabilizowany komunalny osad ściekowy) itp. – 6 przypadków na terenie województw małopolskiego (3), dolnośląskiego (2) i mazowieckiego (1).
- Fałszowanie dokumentacji, m.in. kart przekazania czy ewidencji odpadów, polegające na niewłaściwej klasyfikacji odpadów, przekodowywaniu odpadów wyłącznie na papierze, potwierdzaniu fikcyjnego dokonania odzysku/recyklingu odpadów celem osiągnięcia korzyści majątkowych itp. - 9 przypadków.
- Inne, ujawnione przez WIOŚ a, przypadki nielegalnych praktyk w zakresie gospodarowania odpadami np. prowadzenia gospodarki odpadami przy nieuregulowanym stanie formalnoprawnym, tj. bez wymaganych zezwoleń itp. – **71 przypadków**

Kontrole transportów odpadów w 2018r.

- Wojewódzcy Inspektorzy Ochrony Środowiska uczestniczyli w 55 kontrolach transportów odpadów.
- Kontrole przeprowadzone zostały na terenie 9 województw: małopolskim (1), łódzkim (2), zachodniopomorskim (2), kujawsko-pomorskim (3), opolskim (3), mazowieckim (4), dolnośląskim (7), śląskim (8) oraz świętokrzyskim (25).
- Naruszenia stwierdzono w toku 15 kontroli, w tym podczas 8 kontroli stwierdzono naruszenia polegające na nieprawidłowej klasyfikacji odpadów.
- W 14 przypadkach pojazdy wraz z odpadami skierowane zostały na wyznaczony parking (w tym w 10 przypadkach na podstawie art. 24a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach oraz w 4 przypadkach na podstawie art. 24a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach).

Działania podjęte przez Mazowieckiego WIOŚ w porozumieniu z funkcjonariuszami Policji – 2018 r.

- Mazowiecki WIOŚ wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej... oraz Komendy Stołecznej Policji dokonali zatrzymania 11 pojazdów transportujących odpady na terenie wyrobiska poeksploatacyjnego złoża kruszywa naturalnego;
- Inspektorzy Mazowieckiego WIOŚ dokonali oględzin pojazdów oraz poboru próbek odpadów z naczep zatrzymanych pojazdów;
- W związku z wszczęciem przez prokuratora postępowania Mazowiecki WIOŚ, w ramach postępowania dowodowego, wykonywał na tym terenie odwierty w celu zidentyfikowania miejsc nielegalnego deponowania odpadów oraz pobierał próbki do badań laboratoryjnych;
- W wyniku działań stwierdzono, że **na wyrobisku nielegalnie deponowano znaczne ilości odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, które na teren wyrobiska przekazywane były jako odpady budowlane;**
- **Prokurator skierował akt oskarżenia do właściwego miejscowo Sądu Rejonowego** – sprawa jest w toku.

Deponowanie zakaźnych odpadów medycznych na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne – przykład woj. dolnośląskie

- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wpisane do WPGO jako regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych,
- W trakcie oględzin przeprowadzonych w ramach kontroli interwencyjnej WIOŚ stwierdził **deponowanie na czaszy składowiska m.in. odpadów medycznych o kodzie 18 01 03***, opon i ich części, nieprzetworzonych odpadów ulegających biodegradacji (w brązowych workach pochodzących ze zbiórki odpadów komunalnych) czy odpadów wielkogabarytowych,
- Odpady były na bieżąco rozplanowywane i przykrywane warstwą stabilizatu,
- Część worków była rozerwana, a ich zawartość stanowiły m.in. **odpady medyczne zawierające krew, fartuchy chirurgiczne, rękawiczki, opakowania po lekach, opatrunki, pieluchy oraz pojemnik z tworzywa sztucznego opisany „odpady niebezpieczne”**,
- Według informacji na workach odpady medyczne pochodziły z 4 szpitali z 2 innych województw (nie sąsiadujących bezpośrednio).

Wybrane przypadki nielegalnego postępowania z odpadami stwierdzone przez organy IOŚ w latach: 2017, 2018 i od 1 stycznia do 8 marca 2019 r.

Rodzaj naruszenia	2017 r.	2018 r.	01.01. – 08.03. 2019 r.
Pożary odpadów w magazynach / na składowiskach odpadów , spalanie odpadów w instalacjach do tego celu nieprzystosowanych (piece C.O.) itp.	75	165	13
Porzucanie odpadów w miejscach nieprzeznaczonych do ich magazynowania i składowania / Deponowanie odpadów w wyrobiskach	101	116	52
transport odpadów wbrew przepisom , tj. bez wskazania docelowego miejsca ich zagospodarowania lub ze wskazaniem nieuprawnionego odbiorcy itp.	b.d.	b.d.	11
Łącznie	176	271	76

Działania kontrolne podejmowane przez IOŚ w 2019 r. z wykorzystaniem nowych kompetencji wynikających z nowelizacji ustawy o IOŚ

- Do dnia 8 marca 2019 r. IOŚ przeprowadziła **63 działania kontrolne**, które ujawniły nielegalne postępowania z odpadami w następujących obszarach:
 - **porzucenie lub nagromadzenie odpadów** w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych (np. w magazyny, opuszczonych obiektach, na terenach leśnych),
 - **wypełniania wyrobisk odpadami** bez zezwolenia lub innymi odpadami niż wymienione w decyzji,
 - **transport nielegalnie przewożonych odpadów** - bez wskazania docelowego miejsca ich zagospodarowania lub ze wskazaniem nieuprawnionego odbiorcy itp.

Działania kontrolne podejmowane przez IOŚ w 2019 r. z wykorzystaniem nowych kompetencji wynikających z nowelizacji ustawy o IOŚ c.d.

- **38 przypadków porzucenia lub nagromadzenia odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych** (np. magazyny, opuszczone obiekty, tereny leśne) itp., **ujawnionych (poza woj. podlaskim) na terenie każdego województwa** (najwięcej przypadków w woj. śląskim – 11, a w łódzkim oraz mazowieckim po 5 przypadków);
 - W ponad połowie tych miejsc - ciekłe odpady niebezpieczne w beczkach czy paletopojemnikach w ilości od kilku do nawet kilku tysięcy sztuk (np. Brzęczkowice gm. Niemodlin woj.opolskie w nieczynnym kurniku - 2290 pojemników po 1000 l każda);
 - Porzucane były również odpady tworzyw sztucznych, odpady z demontażu pojazdów, odpady pochodzące z hutnictwa 'słone żużle' - w pojedynczych przypadkach odpady komunalne czy odpady medyczne.

Działania kontrolne podejmowane przez IOŚ w 2019 r. z wykorzystaniem nowych kompetencji wynikających z nowelizacji ustawy o IOŚ c.d.

- **14 przypadków wypełniania wyrobisk odpadami bez zezwolenia lub innymi odpadami niż wymienione w decyzji** – na terenie 6 województw: dolnośląskiego, łódzkiego, mazowieckiego, pomorskiego, świętokrzyskiego oraz wielkopolskiego;
 - najczęściej do tego celu wykorzystywane były odpady pochodzenia komunalnego (głównie zmieszane odpady komunalne oraz odpady z dużą zawartością tworzyw sztucznych), odpady budowlane, a także odpady pochodzące z demontażu pojazdów;

Działania kontrolne podejmowane przez IOŚ w 2019 r. z wykorzystaniem nowych kompetencji wynikających z nowelizacji ustawy o IOŚ c.d.

- **11 przypadków kontroli zatrzymanych transportów nielegalnie przewożonych odpadów**, bez wskazania docelowego miejsca ich zagospodarowania lub ze wskazaniem nieuprawnionego odbiorcy itp. , na terenie 4 województw (najwięcej przypadków– 7 woj. lubuskie i mazowieckie, śląskie i wielkopolskie);
 - zatrzymywano transporty - w pobliżu byłych przejść granicznych, przy rekultywowanych hałdach czy wyrobiskach oraz podczas rozładowywania na terenach po działalności gospodarczej;

Działania kontrolne podejmowane przez IOŚ w 2019 r. z wykorzystaniem nowych kompetencji wynikających z nowelizacji ustawy o IOŚ c.d.

- Najczęściej - mieszaniny odpadów tworzyw sztucznych, gumy, metali, opakowań, również odpadów z pojazdów czy ciekłe odpady niebezpieczne w beczkach;
- Działania realizowane przez WIOŚ - w każdym przypadku przy ścisłej współpracy z organami Policji oraz Krajowej Administracji Skarbowej.
- Wszystkie zatrzymane transporty odpadów skierowano na wyznaczone w wojewódzkim planie gospodarki odpadami miejsce spełniające warunki magazynowania odpadów.

Działania kontrolne podejmowane przez IOŚ w 2019 r. z wykorzystaniem nowych kompetencji wynikających z nowelizacji ustawy o IOŚ

- W trakcie co najmniej **41 z 63 przypadków** działania **WIOŚ** prowadzone były przy **współdziale organów ścigania (Policji, Prokuratury)** – zacieśnienie współpracy na poziomie wojewódzkim pomiędzy służbami oraz wzrost zainteresowania organów ścigania kwestiami nielegalnych praktyk w zakresie gospodarowania odpadami.
- **W 47 z 63 przypadków** nielegalnego postępowania z odpadami organy ścigania **równolegle prowadzą swoje postępowania** (Ze względu na krótki okres czasu od wykrycia części zdarzeń, efekty działań organów ścigania nie są jeszcze znane).
- **W 27 przypadkach** zostało już złożone zawiadomienie do organów ścigania przez WIOŚ.

Inwentaryzacja miejsc nagromadzenia (porzucenia) odpadów – stan na koniec kwietnia 2019 r.

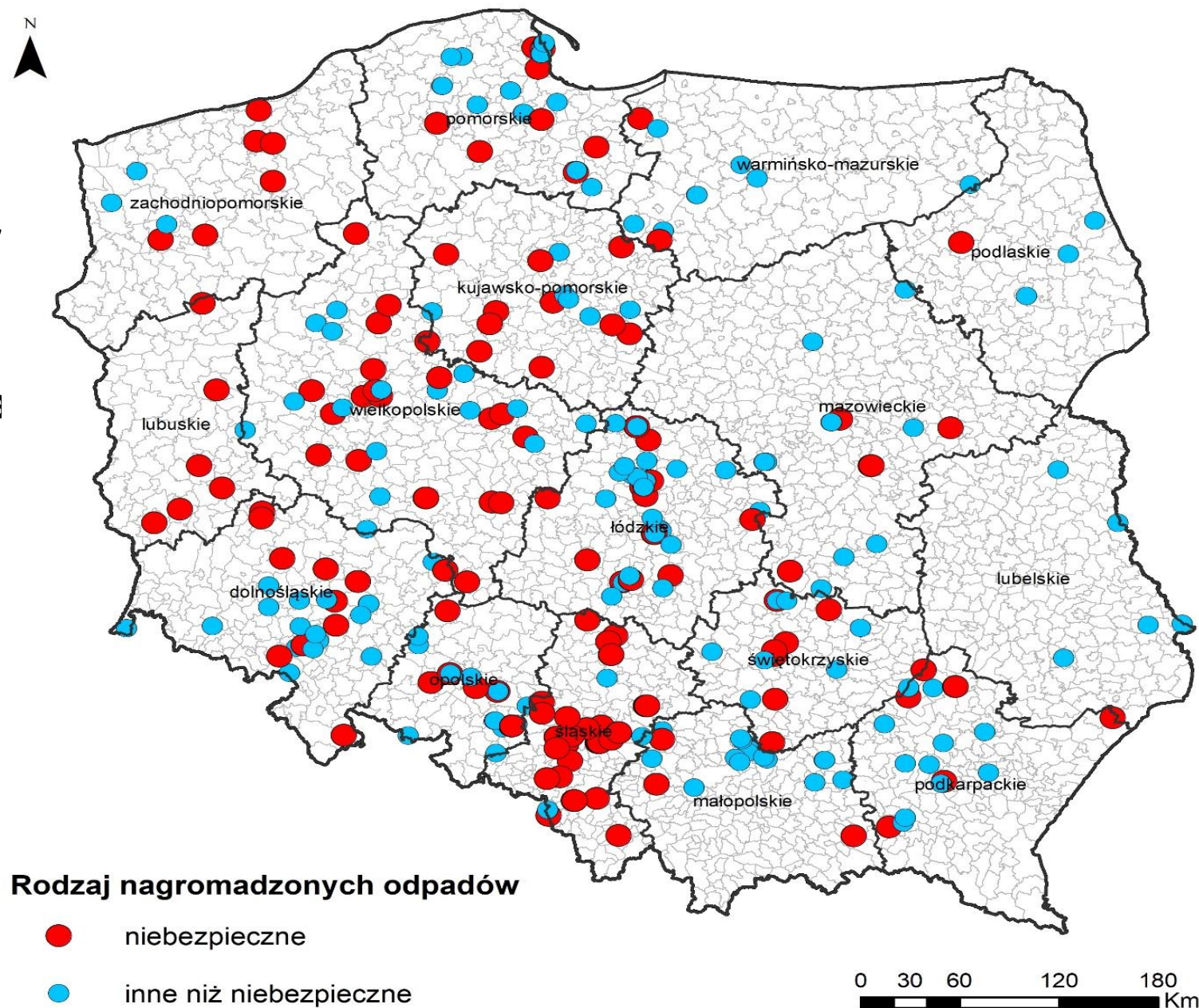
- Na terenie kraju zinwentaryzowano **łącznie 315 miejsc porzucenia odpadów**;
- Według szacunków masa odpadów zdeponowanych w zinwentaryzowanych w Polsce miejscach wynosi blisko **3 250 742 Mg**, natomiast koszty ich usunięcia mogą sięgnąć nawet ok. **1 448 794 252 zł**.

Rodzaje nagromadzonych odpadów

- **odpady niebezpieczne - 79 miejsc** (łączna masa tych odpadów - ok. 206 514 Mg);
- **odpady niebezpieczne oraz odpady komunalne - 6 miejsc** (łączna masa tych odpadów - ok. 9 938 Mg);
- **odpady niebezpieczne, odpady komunalne oraz pozostałe odpady inne niż niebezpieczne - 24 miejsca** (łączna masa tych odpadów - ok. 462 581 Mg);
- **odpady niebezpieczne oraz pozostałe odpady inne niż niebezpieczne - 38 miejsc** (łączna masa tych odpadów - ok. 148 404 Mg);
- **odpady komunalne - 84 miejsca** (łączna masa tych odpadów - ok. 431 707 Mg);
- **odpady komunalne oraz pozostałe odpady inne niż niebezpieczne - 35 miejsc** (łączna masa tych odpadów - ok. 840 414 Mg);
- **Pozostałe odpady inne niż niebezpieczne - 49 miejsc** (łączna masa tych odpadów - ok. 1 151 184 Mg).

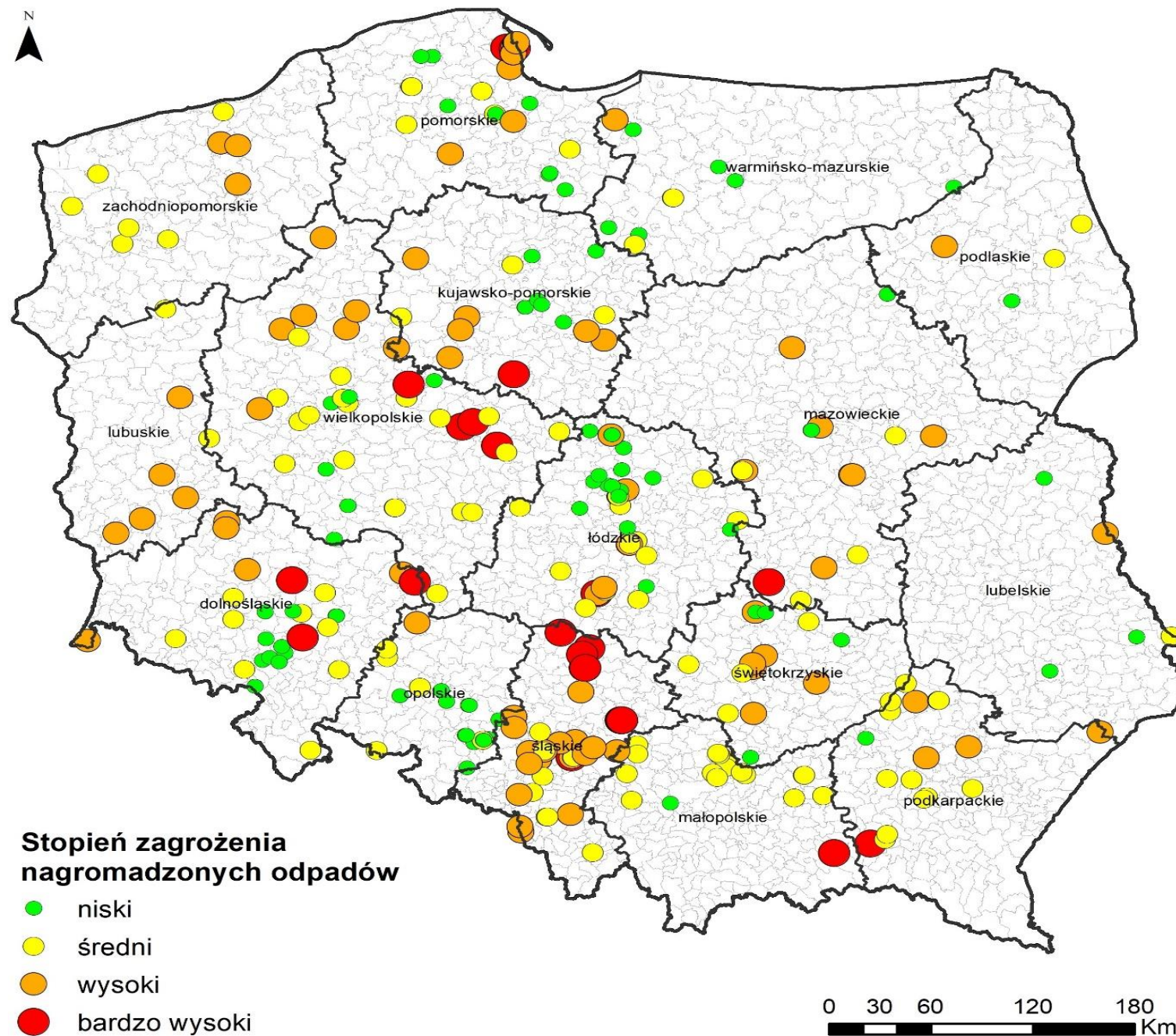

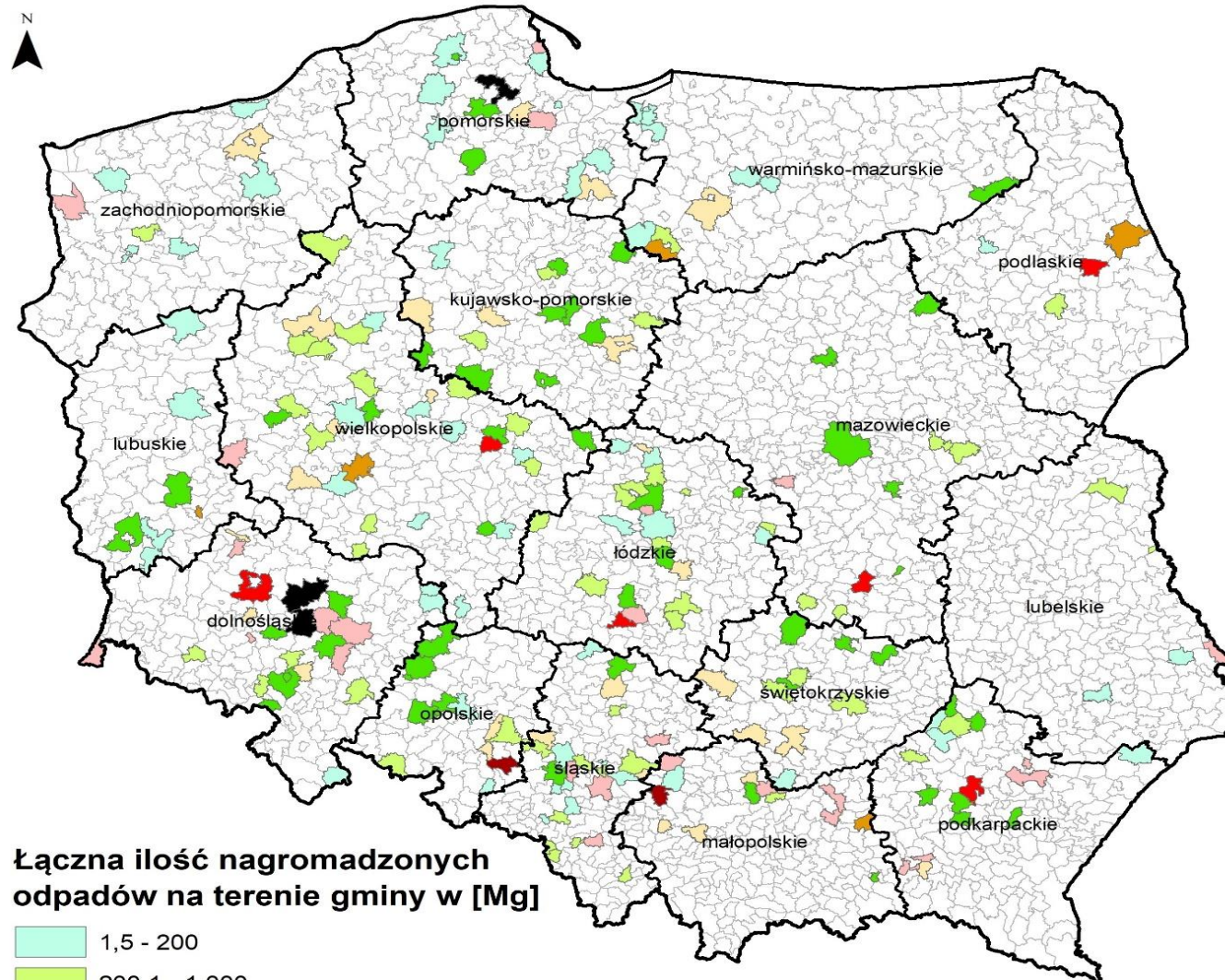
Rozmieszczenie miejsc nagromadzenia odpadów w Polsce ze względu na rodzaj (niebezpieczne i inne niż niebezpieczne – wg stanu na koniec kwietnia br.

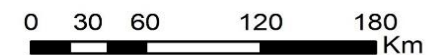
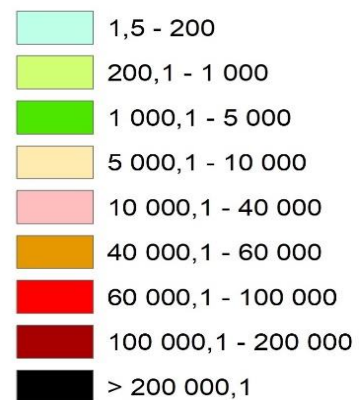

Rozmieszczenie miejsc nagromadzenia odpadów ze względu na ich stopień zagrożenia na komponenty środowiska

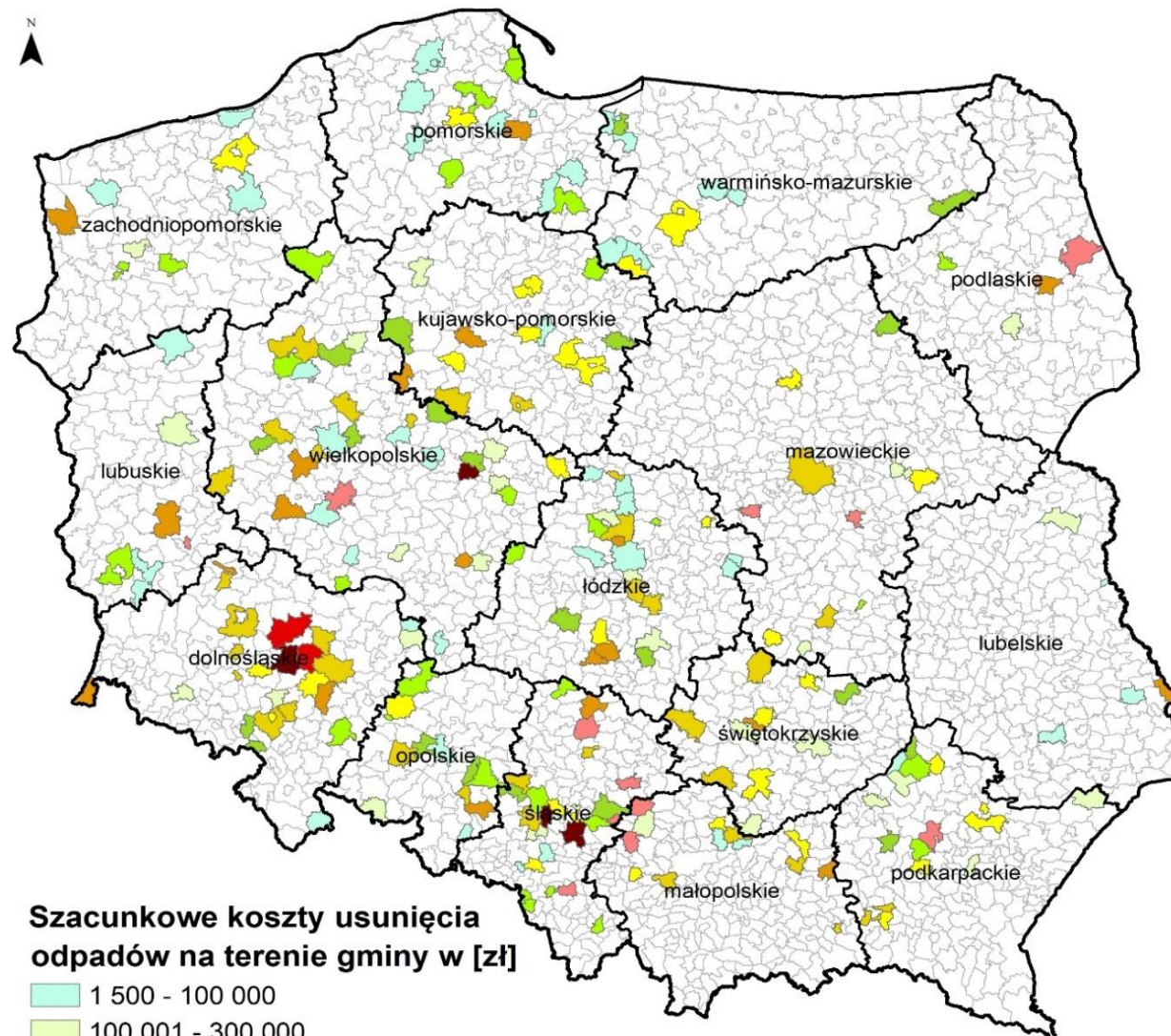

**Łączna ilość nagromadzonych
odpadów na terenie gminy w [Mg]**

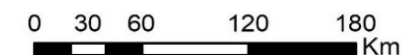
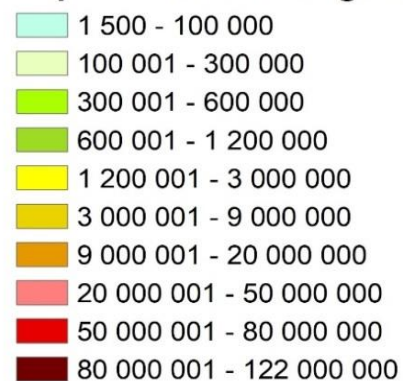

*Szacunkowe koszty
zagospodarowania
odpadów
nagromadzonych na
terenie gmin w skali
kraju*

**Szacunkowe koszty usunięcia
odpadów na terenie gminy w [zł]**

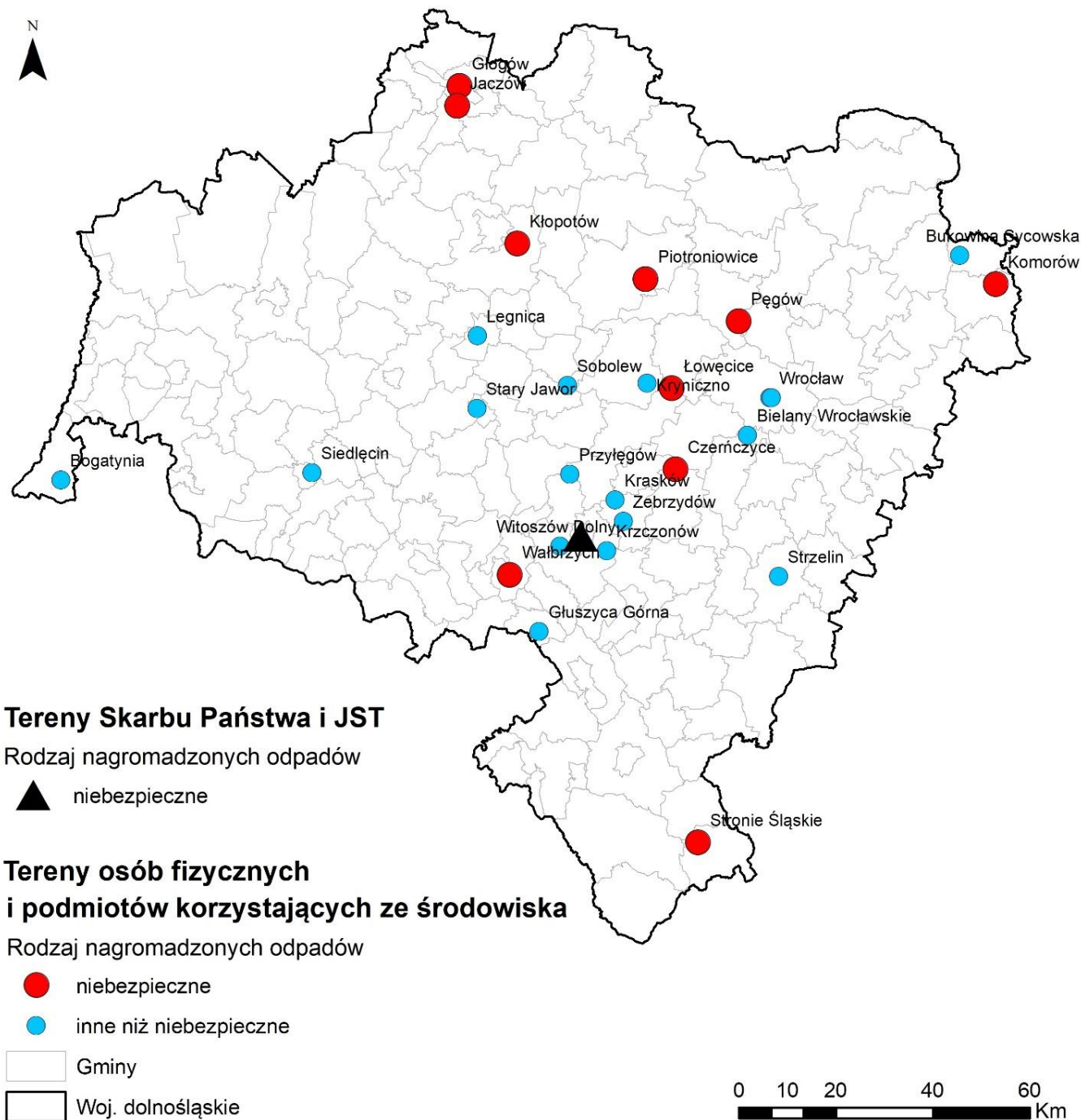
Województwo dolnośląskie:

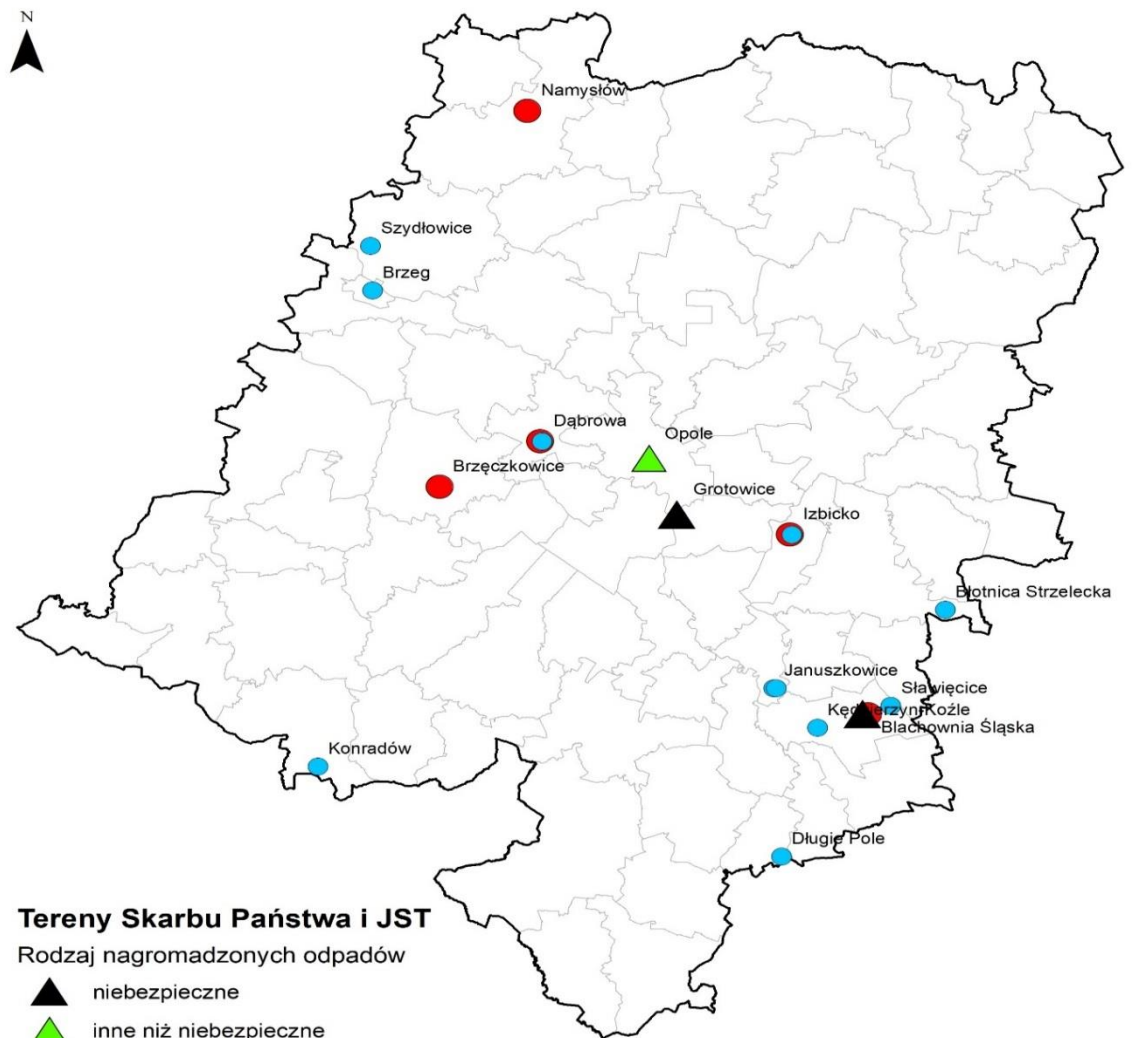
Liczba miejsc nagromadzenia odpadów – **28**,

Łączna masa nagromadzonych odpadów – **ok. 814 362 Mg**,

Szacunkowy koszt usunięcia odpadów – **ok. 333 228 490 zł**.

Jedno miejsce nagromadzenia odpadów we władaniu Skarbu Państwa (masa odpadów - ok. 3 670 Mg, koszt usunięcia - ok. **2 935 920 zł**).

**Tereny osób fizycznych
i podmiotów korzystających ze środowiska**

Rodzaj nagromadzonych odpadów

- niebezpieczne
- inne niż niebezpieczne

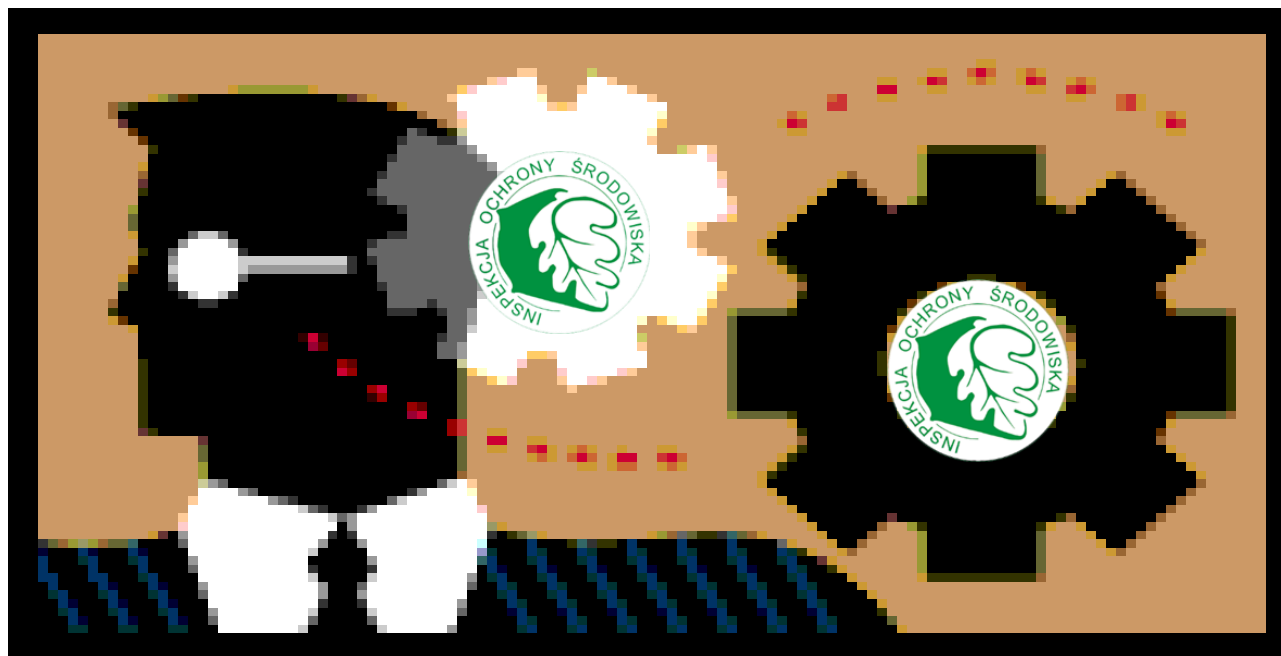
□ Gminy

□ Woj. opolskie

0 5 10 20 30 Km

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Ogniska

- Zgodnie z art. 30 ust. 1 Ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zakazuje się przetwarzania odpadów (w tym w sposób termiczny) poza instalacjami i urządzeniami.
- Z kolei art. 31 ust. 7 tej ustawy przewiduje, że dopuszcza się spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza instalacjami i urządzeniami, lecz jedynie wówczas, gdy nie są objęte obowiązkiem selektywnego zbierania.
- W myśl art. 191 ww. ustawy ten, kto wbrew zakazowi określonemu w art. 155 termicznie przekształca odpady poza spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów, podlega karze aresztu lub grzywny. Osoba, która spala odpady zielone, liście, gałęzie w ogródku lub na działce, może zostać ukarana mandatem w wysokości do 500 zł.
- Innym przepisem mogącym mieć zastosowanie w przypadku palenia ogniska na terenie prywatnej posesji jest przepis art. 144 Kodeksu cywilnego, nakazujący powstrzymanie się od działań, które zakłócałyby korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych.
- Palenie ogniska powodujące przedostawanie się dymu na sąsiednie nieruchomości stanowi naruszenie tego nakazu. Przedostanie się dymu pochodzącego z takiego paleniska w miejsce dostępne publicznie może być uznane za zanieczyszczenie w rozumieniu art. 145 Kodeksu wykroczeń, które zagrożone jest mandatem karnym w wysokości do 500 zł. Należy się liczyć w takiej sytuacji z możliwością wezwania przez sąsiadów policji i straży pożarnej.

Problemy przyczyniające się do wzrostu liczby pożarów odpadów - wnioski organów IOŚ z prowadzonych kontroli

- Utrzymujący się **problem ze zbytem surowców wtórnych** wydzielonych ze strumienia niesegregowanych odpadów komunalnych i odpadów z selektywnej zbiórki oraz niskie ceny uzyskiwane za odzyskane frakcje;
- Problem z **brakiem odbiorców wytwarzanego paliwa alternatywnego** – przyczyna magazynowania przez wytwórców wytworzonego paliwa alternatywnego (niespełniającego wymagań jakościowych przemysłu cementowego), często z naruszeniem warunków posiadanego zezwolenia;
- Ujawniane przypadki **składowania odpadów wysokokalorycznych** (ciepło spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy) wbrew przepisom rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. *w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach*;

ODPADY KOMUNALNE

UNIKANIE OPŁAT ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA

PRZETWARZANIE ODPADÓW „NA PAPIERZE” – I PRZYPADEK

- 1) Po wjeździe na zakład przetwarzania odpadów komunalnych ciężarówka ze zmieszanyimi odpadami komunalnymi omija wagę i wjeżdża bezpośrednio na kwaterę składowiska.
- 2) Odpadom deponowanym na składowisku nadawany jest kod **19 12 12** – *inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznego przetwarzania odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 lub **19 05 99** – inne niewymienione odpady,* podczas gdy wciąż są to odpady o kodzie **20 03 01** *niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne;*
- 3) Efekt – zysk z tytułu odbierania odpadów z gmin;

ODPADY KOMUNALNE UNIKANIE OPŁAT ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA

PRZETWARZANIE ODPADÓW „NA PAPIERZE” – II PRZYPADEK

- 1) Odebrane od mieszkańców zmieszane odpady komunalne w ogóle **nie trafiają do RIPOK** wskazanego w wpgo dla danego regionu gospodarki odpadami.
- 2) Odpady te są przewożone między regionami gospodarki odpadami, a następnie są deponowane na własnym składowisku odpadów (przypadki wykupu gminnych składowisk, deklaracja o ich dopełnieniu i rekultywacji oraz faktyczne ich dopełnianie zmieszanymi odpadami komunalnymi i odpadami innych rodzajów w tym niebezpiecznymi, w ilościach ponadnormatywnych).

ODPADY KOMUNALNE UNIKANIE OPŁAT ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA

PRZETWARZANIE ODPADÓW „NA PAPIERZE” – III PRZYPADEK

- 1) Odebrane od mieszkańców zmieszane odpady komunalne w ogóle **nie trafiają do RIPOK** wskazanego w wpgo dla danego regionu gospodarki odpadami;
- 2) Odpady te są przewożone między województwami, a następnie **porzucone** na: działkach prywatnych, drogach publicznych, wyrobiskach, lasach;
- 3) Przykład: odpady odbierane na terenie woj. małopolskiego zostały zlokalizowane w woj. wielkopolskim, woj. mazowieckim;

Gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi

Unikanie opłat za zgodne z przepisami zagospodarowanie odpadów

Problem ze „złapaniem na gorącym uczynku” wynika z:

- a) Prowadzenia działań w godzinach nocnych bądź nad ranem (poza godzinami pracy urzędów),
- b) Działan o spektrum międzywojewódzkim:
 - odpady wytwarzane i odbierane są na terenie jednego województwa – z przeznaczeniem do zagospodarowania w tym województwie,
 - faktycznie odbywają długą i krętą drogę – transport odbywa się również drogami lokalnymi,
 - by trafić do wyrobiska żwirowego w innym województwie),
- c) Braku dokumentacji „idącej za odpadem” (nieskuteczna ewidencja odpadów)

